

- Israëlzondag: 'Trouw tot in eeuwigheid?' - pagina 2
- 25 jaar meditatieve vieringen - pagina 5
- De smaak van vrede - pagina 8

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

2e jaargang | nummer 8 | oktober 2018

'Begin bij de Bron: de Bijbel, en neem de tijd'

THEMA

INTERVIEW • Een goed gesprek verbindt en maakt blij. Maar hoe voer je dat nou, vooral als er verschillen in geloof en opvattingen spelen? *Kerk in Zoetermeer* sprak Jaap van der Giessen, tot voor kort gemeenteadviseur bij de Protestantse Kerk, over het hoe en waarom, spelregels en tips, valkuilen en verrassende ontdekkingen.

Wat is 'een goed gesprek', waar gaat dat over?

'Een gesprek van hart tot hart over geloven, je drijfveren, wat ons troost, opbeurt, bemoedigt, blij maakt. Dat kan gaan over twijfels, vragen en vergezichten. Het kan spontaan ontstaan bij de koffie, na de kerkdienst, op een bankje buiten of bij de koffietafel in de supermarkt. Over plezierige dingen, over zorgelijke dingen die jou bezighouden, je deelt je leven, leeft mee met elkaar, vormt een geloofsgemeenschap. Kun je je een gesprek voor de geest halen waar je met plezier op terugkijkt? Wat maakte dat je daar nu nog enthousiast over bent? Dat zegt iets over de waarde van dat gesprek.'

Waarom is juist het geloofsgesprek belangrijk?

'Je bezinnen op de basis: je geloof in God en je naaste, alles begint met het gesprek daarover, binnen kerkmuren en daarbuiten. Het klinkt eenvoudig, maar de praktijk kan weerbarstig zijn. Geloven raakt immers aan onze kern en geef die maar eens bloot ... Wat is bijvoorbeeld waardevol voor jou in de gemeente of gemeenschap waar je bij hoort? Hoe kun je daar handen en voeten aan geven, ook als er verschillende opvattingen over bestaan? Praat erover, begin dat gesprek over kerk-zijn, over Jezus, over God, vind elkaar op basaal niveau. Ik heb twintig jaar bij het doven-instituut Effatha (nu Koninklijke Kentalis, red.) gewerkt. Hét thema daar is communicatie tussen doof of slechthorend en horend. Ik kwam voor de kerk te werken

Een goed gesprek

Foto's: Leonie Vreeswijk-Feith (www.photosbyleonie.nl)

en zie daar exact hetzelfde. Het draait om communicatie, ook daar – je moet het er niet over hebben, je moet het dóen.'

Wat zijn de spelregels?

- Luister, stel verhelderende vragen.
- Het gaat niet om gelijk hebben of krijgen, het gaat om het delen van elkaars geloofs- en levensverhaal. Eventuele spanning kun je laten bestaan, de verschillen hoeven niet gladgestreken.
- 'Proef elkaars nieren': elkaar zien, peilen, doorgronden.
- Voer niet de discussie, maar een luisterende dialoog.
- Lees samen in rust de Bijbel op de manier van de *lectio divina*: lezen, stilte, reageren op de tekst, naar elkaar luisteren, herhalen.

Waar moet je voor waken?

'In het *Ouderlingenblad* van februari 2018 wordt een mooie metafoer gebruikt over leidinggeven in een veelkleurige geloofsgemeenschap: 'Hek om het weiland of bron in het veld' (zie kader). Zoek je de grenzen op van de verschillen, van wat volgens jou niet (meer) acceptabel of geloof-waardig is? Of deel je met elkaar de bron waaruit je leeft, de drijfveer van je geloof? Hoeveel ruimte gunnen we onze medegelovige, vanuit het vertrou-

wen dat we gevoed worden door hetzelfde Evangelie? Of zijn we bang dat we 'afdwalen' als nieuwe ideeën te veel afwijken van hoe we het (altijd) gewend zijn om te doen?'

Hek of bron

Veeboeren in Australië weiden grote kuddes op enorme grasvlakten. Geen denken aan die kudde door een hek bijeen te houden. De dieren worden naar een bron gebracht en dan losgelaten. Al grazend verwijderen ze zich van de bron, maar keren daar altijd weer naar terug. Zo mogen kerkleiders erop vertrouwen dat hun gemeenschap vanuit de bron (en niet een kerkelijk hek) van het Evangelie verbonden is. (Hirsch en Frost, in: *The Shaping of Things to Come*)

Hoe ga je om met verschillen?

'In alle lagen van de maatschappij wordt de kunst om met elkaar om te gaan met acceptatie en erkenning van elkaars verschillen steeds belangrijker. Die verschillen kun je ook ervaren en gebruiken als een meerwaarde in plaats van als een opgave of last. Drie kwaliteiten zijn van belang: respect, nieuwsgierigheid en trots in de zin van eigenheid en eigenwaarde ('je naaste liefhebben *als jezelf*'). Zoals de drie pootjes van een kruk of kookpot: als één pootje wegvalt, is de balans weg, ze kunnen niet zonder elkaar. In die balans kun je naar elkaar luisteren, je geeft elkaar ruimte.

Maar niet passief, je stelt vragen, je bent oprecht nieuwsgierig en gaat daarmee verbinding aan. En daarin neem je je zelf en je eigen verhaal mee, je bent daarop aanspreekbaar.'

Hoe creëer je draagvlak bij veranderingen of lastige besluiten?

'Vertrouwen, openheid en een veilige sfeer zijn cruciaal. Is dat er nog niet, ga ook dán het gesprek aan, zodat vertrouwen en wederzijds begrip kunnen ontstaan. Wees niet bang er een goede gespreksleider bij te halen. Vanuit mijn ervaring als gemeenteadviseur heeft een externe, onafhankelijke procesbegeleider overwicht, hij of zij kan geloofsgesprek agenderen en in goede banen leiden. Zwiigen of alleen met praktische zaken en zorgen bezig blijven gaat het gesprek over lastige dingen als meningsverschillen en geloofsopvattingen uit de weg, maar geeft geen lucht. Het gaat om de toonzetting. Wil je alles kloppend

Leestips

- *Woord&Weg* mei 2018, katern 'Het geloofsgesprek' en 'Van Kletsklapper tot Zinwijzer'
- jop.nl/actueel/startzondag-2018-een-goed-gesprek
- Piet Schelling, *Mijn gelijk en ons geluk*, Boekencentrum 2012
- P.J. Teeuw, *Omgaan met verschillen in de gemeente*, Groen 2007
- Nynke Dijkstra-Algra, *Pastoraat voor iedereen*, Boekencentrum 2000/2010
- 'Omgaan met verschillen' W www.jandirkpronk.nl > trots

Meer tips op kerkinzoetermeer.nl > In gesprek

houden of wil je dat het groeit en bloeit? Dan kost het wat. Als twee of drie gemeenten moeten fuseren, ga je dan de dingen regelen of voer je eerst een inhoudelijk gesprek over hoe willen wij gemeente zijn? Dat noem ik geloofsgesprek. Het alternatief is doormodderen, oude patronen in stand houden, de cultuur koesteren van hoe we het gewend zijn. In een gemeente was op een bepaald punt verwijdering ontstaan tussen predikant en kerkenraadslid. Toen we het gesprek begonnen, zaten ze met de rug naar elkaar toe. Van lieverlee draaiden ze bij, letterlijk. Het verschil was niet opgelost, maar de bereidheid om er samen uit te komen was geboren.'

Geloof je in 'het goede gesprek'?

'Als je elkaar ontmoet, met elkaar eet, met elkaar praat over wat je gelooft, blijken verschillen vaak veel kleiner dan je dacht. Het gaat om die vanzelfsprekendheid, juist ook in de breedte van de kerk. Ik ontdekte dat zelf toen ik ook in andere wijken ging orgelspelen, daarna in de bovenwijkse contacten als scribe van Ichthusgemeente-Oost (nu de Oosterkerk), en toen bij de stap naar gemeenteadviseur bij de landelijke Protestantse Kerk. Zoek elkaar op, mét je verschillende meningen en geloofsopvattingen. Het werkt, ik geloof er heilig in.'

Jaap van der Giessen werkte twintig jaar bij Effatha in verschillende functies. Daarna tien jaar als gemeenteadviseur bij de landelijke Protestantse Kerk, waar hij sinds vorig jaar verbindend specialist is bij de afdeling Missionair. Eerder in Amersfoort was hij evangelisatieouderling, later in Zoetermeer pastoraal ouderling en scribe van Ichthus-gemeente wijk 4. Momenteel is hij lid van de Oude Kerk Gemeente en organist in De Oase.

Zeven tips voor gesprek

1. Lees een (kort) bijbelgedeelte, bijv. Matteüs 5:13-14 ('zout zijn en licht'): wat spreekt je aan, waar blijf je achter haken?
2. Gebruik beeldtaal (bijv. 'Kaarten op tafel'): welk beeld of voorwerp geeft weer wat geloven (gemeente-zijn, een mooie kerkdienst) voor jou betekent?
3. Bepreek bijbelse beelden van gemeente-zijn, bijv. 1 Korintiërs 12:12 (vele leden, één lichaam).
4. Kies een inspirerende persoon of verhaal uit de Bijbel en vertel waarom.
5. Kies je favoriete lied en licht toe.
6. Speel 'Samen bomen over geloof' (www.kerkkopkop.nl)
7. Geniet samen een maaltijd.

Meer ideeën op www.kerkinzoetermeer.nl > Werkvormen

VAN DE REDACTIE

Stof genoeg

W e vormden een kring in de huiskamer. 'Welke bijbelse figuur spreekt jou aan?', was de vraag. Een beproefde opening voor een goed gesprek, al vond ik het geen gemakkelijke vraag. Zou ik Mozes opvoeren, de man die een heel volk wist te leiden? Debora, die richten kon waar mensen sturing en wijze raad nodig hadden. Of Priscilla, steun en toeverlaat van nieuwe christengemeenten in het begin van onze jaartelling? Ik noemde Adam, de eerste mens, die een prachtige opdracht kreeg: alle schepsels een naam geven, een naam die paste bij hun aard. Adam? De kring viel stil, vragende gezichten, enigszins verbijsterde blikken. Adam?! Nou nee.

Van de gemeenteadviseur op de voorpagina hoor ik hoe belangrijk de trits 'respect-nieuwsgierigheid-eigenheid' is. Je natuurlijke reflex bedwingen als iemand iets zegt wat voor jou uit de lucht komt vallen en niet direct raakvlakken heeft met je eigen belevingswereld. Het vierluik over samen de Bijbel lezen op pagina 3 vertelt over vertrouwen en je openstellen. Er is aandacht bij de Meditatieve vieringen op pagina 5, belangstelling bij de Buurtmaaltijden op pagina 6, in de Handreiking hiernaast, de muziekrubriek op pagina 7 en de Impressie op de achterpagina. Stof genoeg voor een goed gesprek.

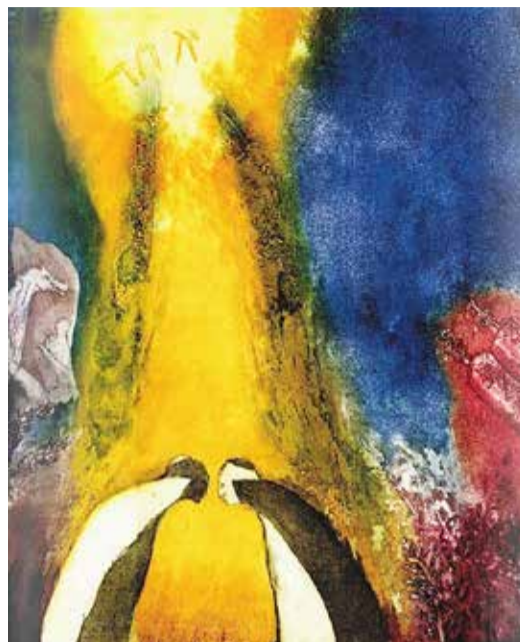
• Marieke van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

THEMA

7 OKTOBER

Israëlzondag: 'Trouw tot in eeuwigheid?'

HANDREIKING • De Protestantse Kerk houdt ieder jaar Israëlzondag – dit jaar op zondag 7 oktober. Op deze zondag staan we extra stil bij onze verbondenheid met Israël. Waarom eigenlijk?

In vrijwel elke kerkdienst wordt de naam 'Israël' genoemd. Dan gaat het meestal over het oude Israël, zoals we het tegenkomen in de Bijbel. In de actualiteit lijkt Israël – en dan wordt meestal de staat of het land bedoeld – te staan voor veel problemen, waarover ook in onze kerken nogal verschillend gedacht wordt. Het conflict daar levert ook hier heftige reacties op.

Trouw aan elkaar

Dit jaar staat op Israëlzondag in de meeste kerken Marcus 10:1-16 op het leesrooster. Door de Dienstorganisatie is de Handreiking 'Trouw tot in eeuwigheid?' samengesteld. Daarbij is gedacht aan verbintenissen tussen mensen, over huwelijk en trouw. In de kerk kun je bovendien ook denken aan

de trouw van de Eeuwige, van God, aan ons mensen. Op Israëlzondag denken we in ieder geval ook aan de trouw van de kerk aan het volk Israël. Zoals Jezus trouw was aan de Tora.

'Onze wortels vooral eren en vieren'

Niet vergeten

Ds. Piet van Midden is voor Zoetermeer geen onbekende: hij gaf onder andere vorig jaar in de Ichthuskerk een lezing over 'Vreemdelingen, vreemdelingenhaat en jodenhaat'. Van Midden is bovendien voorzitter van het Overlegorgaan Joden en Christenen (OJEC). In de Handreiking schrijft hij: 'Het is op zich goed dat Israëlzondag

bestaat en we moeten onze wortels vooral eren en vieren, maar die ene zondag in het jaar doet niet voldoende recht aan de onlosmakelijk verbondenheid van de kerk met haar joodse wortels.

'Die ene zondag is onvoldoende'

Het is belangrijk dat we beseffen dat het Nieuwe Testament een joods boek is en dat Jezus afstamt van Abraham. Die joodse kaders van waaruit het evangelie is ontstaan, worden in de moderne theologie vaak vergeten en dat vind ik ontzettend jammer. Jezus was een jood en geen uitvinding van het christendom. Hij heeft het woord van God verkondigd in een door joden gesproken taal en binnen de joodse kaders van die tijd.'

• Mieke Brak

Meer lezen

Download de Handreiking 'Trouw tot in eeuwigheid?' W.protestantsekerk.nl/themas/kerk-en-israel/israelzondag

Download het kwartaaltijdschrift *Kerk & Israel Onderweg* W.protestantsekerk.nl/themas/kerk-en-israel/kerk-en-israel-onderweg

— Advertenties —

ZEKER VAN VAKWERK ZEKER VAN DORP

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkenis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

Op zoek naar een baan?

Meld je aan voor de nieuwe JobGroup die op woensdag 3 oktober van start gaat. Samen met andere werkzoekenden doelgericht aan de slag in zeven wekelijkse praktische bijeenkomsten met een mix van ontmoeting, inspiratie en samenwerking.

T 06-4157 2157 (Marius Cusell)
E info@jhm-zoetermeer.nl
W jhm-zoetermeer.nl

— Advertenties —

Gebroeders Huurman een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in
nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

UITVAARTVERZORGING

Hoekendseweg 61
Bleiswijk

www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht
bereikbaar

079 - 342 60 70

Aafio Ritueelbegeleiding

is uw persoonlijke coach voor ondersteuning, begeleiding en (inhoudelijke) vormgeving voor een waardige en sfeervolle uitvaart passend bij u en de overledene en behulpzaam bij de overgang naar de nieuwe situatie.

Neem vrijblijvend contact op via:
info@aafio.nl
(0)6 486 930 54

THEMA EEN GOED GESPREK

Samen de Bijbel lezen

VERDIEPING • Vierluik over verschillende verrijkende manieren van bijbellezende dit seizoen in een aantal Zoetermeerse protestantse kerken. De bijeenkomsten zijn open voor iedereen en je kunt korter of langer meedoen, al naar gelang tijd, ruimte en behoefte.

Hoofdstuk voor hoofdstuk, boek na boek

BIJBELLEESKRING • De hele Bijbel door, niet hap-snap of kris-kras aan de hand van een dagboek, maar gestaag elke week een aantal hoofdstukken.

'We zijn bezig met een tweede ronde. Hiervoor hebben we in vijf jaar tijd de Bijbel van begin tot eind gelezen', vertelt ds. Kees Wesdorp. 'Nu lezen we de Koningen-boeken en tegen de zomer zullen we bij de Psalmen aangekomen zijn. Een groep mensen vroeg of we niet eens de hele Bijbel konden lezen. Niet alleen maar teksten afgedrukt in een dagboek, maar terug naar de Bron. Ook mij als predikant helpt het tegen blinde vlekken en een te beperkt met de Bijbel bezig zijn. De goede boodschap, de genade!, maar ook de waarschuwing? De deelnemers ervaren het als heel verrijkend. We gaan verbanden zien, een lijn door de hele Bijbel, preken worden beter begrepen. Alle geloofsvragen komen langs en de onderlinge band wordt verstevigd. Je legt samen de geloofsweg af, je eet uit dezelfde ruif en drinkt uit dezelfde bron. Natuurlijk vraagt het een lange adem. Het is ook niet erg als je afhaakt – aanhaken kan trouwens altijd. De kring is open voor iedereen, jonger, ouder, geen of juist veel ervaring met kerk en geloven.'

19.15-20.00 uur
locatie: Wijkgebouw Dorpsstraat 57
vanaf 26 september wekelijks
E predikant@oudekerkgemeente.nl

Dichtbij jezelf, dichtbij het verhaal

CONTEXTUEEL BIJBELLEZEN • Verhalen uit de Bijbel leggen naast de verhalen van ons mensen. In welke context staat het verhaal en welke situatie in jouw leven of in de samenleving heeft daarmee te maken?

'Wat houdt je bezig, waar maak je je druk om? Maar ook: wat speelt er in de samenleving en hebben wij als gelovigen daar een rol in? Dat is de leidraad',

zegt ds. Dick Sonneveld. 'Dan denk ik bijvoorbeeld aan de rol van vrouwen en het boek Esther, of aan vluchtelingen en de uittocht uit Egypte in het boek Exodus. De komende keer gaat het over de mannen die hun verlamde vriend bij Jezus willen brengen. Het huis is vol, ze komen er niet in. – Zijn er in jouw leven dingen die moeilijk zijn? Wat wil jij graag bij God brengen? Door welke (on)mogelijkheden laat jij je leiden? – De vrienden lieten zich leiden door geloof; dat is ook het eerste wat Jezus bij hen ziet. Over zulke betekenissen denken we na, praten erover en leren ervan. Wordt de groep groter dan tien, dan maken we kleinere groepjes. Het is vooral de bedoeling dat het verhaal uit de Bijbel resoneert in je eigen leven.'

20.00 uur, locatie: De Regenboog
17 oktober (maandlijks) T 360 45 52
E daj.sonneveld@gmail.com

Lezen met het hart

LECTIO DIVINA • 'Bij lezen met het hart, zoals je lectio divina kunt vertalen, is het bijbelgedeelte het gezamenlijke vertrekpunt, de gang van lezen en overwegen een persoonlijk proces.'

'Je bouwt het op van hoofd naar hart', vertelt Piet Boudeling, een van de inleiders. 'Eerst het luisterend lezen in stilte, dan volgt het overwegen. Dat loopt over naar het bidden, het "horen met de ziel" en tot slot de beschouwing: er gebeurt iets. Het spiegelt aan je eigen leven. Lezen met het hart gebeurt in een vertrouwde sfeer, dat maakt het makkelijker om je ontvankelijk op te stellen. Laatst had ik Filippenzen 1:1-11 voor de lezing uitgekozen en iemand werd zo duidelijk doordrongen van wat Christus' lijden en sterven betekent. Het was echt een ontdekking: "Hij heeft het voor mij gedaan!" Dat kwam zo hard binnen. Het kan ook zijn dat je door iets wordt aangemoedigd. Het Woord van God confronteert, er horen soms pijnlijke dingen bij. Ik zag dat ik niet goed omging met iemand in mijn leven, niet in overeenstemming met Gods liefde. Ik ben ervoor gaan bidden en heb God gevraagd om zachtmoedigheid. Dat doet de lectio ook, het is eigenlijk een "apart together".'

19.45 uur, locatie: Pelgrimskerk
11 oktober (maandlijks)
T 06-5364 2021 E info@boudeling.nl

KIJK

(EEN) KRING ( )GESPREK(KEN)

Bijbellezende, hoe pak ik dat aan?

KORTE CURSUS • 'Lees je Bijbel, bid elke dag, dat je groeien mag.' Een bekend liedje en een wijze raad.

'We merken in het pastoraat dat de Bijbel lezen niet makkelijk is', zegt Arjen van Trigt. 'Je kunt er zomaar in vastlopen of meer vragen krijgen dan antwoorden. Ook een dagelijkse discipline is vaak lastig op te brengen. De eerste avond gaat ds. Evert van den Ham in op het waarom van de Bijbel lezen, achtergrond en opbouw, literaire genres en het verschil tussen het Oude en het Nieuwe Testament. De tweede avond gaat over het bijbellezende zelf: persoonlijk, met kinderen, in groepen. Waar begin je, welke vertalingen zijn er? Hoe verwerk je een moeilijk gedeelte voor jezelf, hoe lees je een bekend verhaal, bijvoorbeeld Jezus en de geldwisselaars in de tempel, met nieuwe ogen zonder ingeslepen beelden? We gaan met lees oefeningen aan de slag en ik maak een boekenlegger met leestips. Als het aanslaat overwegen we een vervolg in het voorjaar. Weer twee avonden, zodat mensen het kunnen behappen.'

25 september en 16 oktober
20.00 uur, locatie: Oosterkerk
met mogelijk vervolg T 316 99 65
E arjenvantrigt@solcon.nl

• Marieke van der Giessen-van Velzen

In de brochure *Gaandeweg 2018-2019* – ook in te zien op kerkinzoetermeer.nl evenals de actuele agenda – vindt u het hele jaar door alle informatie over inhoud, tijd en plaats.

PERSPECTIEF

Woorden om op te teren

Hij zat al een hele tijd op de gesloten afdeling van het verpleeghuis. 'U hoeft er niet heen te gaan hoor', zei zijn zoon door de telefoon. 'Hij kent u toch niet. Dus u hebt er niets aan.' Toch liet het me niet los. Want ik begrijp heus wel dat je voor iemand die dement is, geen 'herder' meer kunt zijn. Maar 'herder' – dat blijf je toch, ook als iemand niet langer in staat is om je te herkennen of te begrijpen?

Herkenning

Het liet me niet los. En zo vond ik mezelf terug op de gesloten afdeling van het verpleeghuis. De man die ik bezocht zat op zijn eigen kamer. Zwijgend en onbeweeglijk. Met ogen die niets leken te zien. Ik weet niet of hij mij opmerkte, toen ik bij hem kwam zitten. Ik pakte zijn hand vast. Langzaam draaide hij zijn hoofd in mijn richting. Ik besloot enkele woorden uit een berijmde Psalm voor te dragen. Ja, uit de oude berijming. Die had hij immers in zijn jonge jaren geleerd. 'Want God de Heer, zo goed, zo mild ...' Even leek er iets licht in zijn ogen te

komen. Hij draaide zich iets verder naar me toe. En hij vulde het aan: '... is 't allen tijd een zon en schild ...' Daar bleef het bij. Zijn hoofd draaide weer terug.

Ingeprent

'Je hebt er niets aan', had zijn zoon tegen me gezegd. Zou hij iets aan mij hebben gehad? Even kwam bij hem boven wat er in zijn ziel lag opgeslagen. Woorden die hem – zoals Deuteronomium 6 dat noemt – ingeprent zijn. Woorden die hem bijgebleven zijn. Ik heb met hem en voor hem gebeden. Of hij het begrepen heeft? Wie weet ... Ik ben naar huis gegaan, dankbaar voor een goed gesprek.

• ds. E. van den Ham
WIJKPREDIKANT OOSTERKERK

Advertentie

Wij zijn een kleinschalige onderneming persoonlijke zorg en aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

D van Dongen

Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03,
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

PHOTO'S by Leonie

info@photosbyleonie.nl
06-526 300 48
www.photosbyleonie.nl

bloemsierkunst
flora project

Middelwaard 46
2716 CW Zoetermeer
Tel. 079 351 34 33
www.floraproject.nl

Goed geschikt
Eigentijds bloemwerk
Verzorgd rouwwerk

ONDER WOORDEN

Zoek de stilte, vind de ruimte

Zoek de stilte, vind de ruimte in ons overvol bestaan, waar de hoop een plaats kan vinden, wij bevrijd naar binnen gaan: wis de chaos en de wirwar, wis de ogen, om te zien wat van waarde is en kostbaar, wat tot onze vrede dient.

Stilte vraagt om ons vertrouwen, koelt de hitte, remt de tred. God, de stilte die ons aanspreekt, kent ons wezen, raakt de kern. Hij schept ruimte in ons denken, schaduw die de zon laat zien, schenkt ons moed waar wij te klein zijn, geeft geloven doel en zin.

Laten wij in zijn Geest voortgaan, open voor elkaars verdriet, angsten uit ons leven bannen, want de ruimte moet gevierd: ruimte voor de diepste dromen, ruimte voor zorgvuldigheid, ruimte die wij kunnen delen, ruimte waar de Geest geleidt!

Sytze de Vries, in: 'Het liefste lied van overzee. 65 teksten en nieuwe vertalingen op bekende Engelse melodien' (2)

OUDE KERK

- Bijbelleskring**
Let op: elke donderdagavond 19.15-20.00 uur: in oktober het eerste boek van de profeet Samuël
- Op de koffie met de Bijbel**
3 oktober, 10.00 uur: Kring Dorp
10 oktober, 10.00 uur: Driepalen
- Hebreeuws leren lezen**
4 oktober, 19.45 uur
- Verdieping van je geloof**
10, 17, 31 oktober, 20.00 uur
- Leerhuis: Wat geloven wij?**
29 oktober, 20.00 uur
Wijkgebouw Dorpsstraat 57
E predikant@oudekerkgemeente.nl

PELGRIMSKERK

Workshop 'Leer ons bidden'
Bij gebed denken we aan het persoonlijk contact van de mens met God. Gebed wordt wel gezien als de hartslag van het persoonlijk geloof en van het leven in de kerkelijke gemeente. Hoe bid je? Welke vormen zijn er? Hoe houd ik gebed vol en waar doe ik het voor? Hoe bid je samen? Er is ruimte voor eigen inbreng en het stellen van vragen. Alleen luisteren is ook prima. Bedoeld voor zowel beginnende als meer ervaren bidders. In de school van het gebed raak je nooit uitgeleerd.
17 en 31 oktober, 19.45 uur
€ 7,50 E info@boudeling.nl

WERKGROEP 'REFECT'
25 jaar meditatieve vieringen in Zoetermeer-Noord

INTERVIEW • Onder de naam 'Refect' worden sinds 1993 meditatieve vieringen georganiseerd, eerst in De Olijftak en vanaf 2014 in de Ichthuskerk aan de Parkdreef. De naam komt van het Latijnse begrip 'refectiones', dat wil zeggen: 'herademing'. Bijeenkomsten dus waarin bezinning, verstillig, bidden en zingen centraal staan.

De oorsprong van dit initiatief ligt in de activiteiten in Taizé (Frankrijk), eind jaren tachtig begeleid door ds. Jaap van der Linden, toenmalig predikant van De Oase. Vanaf 1993 werd de activiteit een vast patroon onder de naam Refect. Roeland van der Kruk (foto) moet even gniffelen en zegt dan heel bescheiden: 'Ik ben de enige van de oprichters die hierbij nog actief betrokken is.' Hij doet het voorbereidend werk nu samen met Joke den Hertog en Henk van der Brug.

Stille reflectie
Een meditatief jaar bestaat uit een voorjaars-, een zomer- en een najaarsblok. 'De voor- en najaarsbijeenkomsten hebben altijd een thema', vertelt Roeland. 'In de zomervieringen gebruiken we de tekst van die zondag.' Voor het najaarsblok is het thema dit jaar: 'Mijn lied van verlangen'. 'Degene die de viering voorbereidt kiest een lied en vult dat aan met teksten, gebeden, gedichten die passen bij het lied of het verlangen. Daarop wordt eerst in stilte door de aanwezigen gereflecteerd. Daarna kan ieder al dan niet toelichten wat hem of haar aanspreekt.'

Inspirerend moment
Een bijeenkomst duurt gewoonlijk een halfuurtje.

NOORD
'Mijn lied van verlangen'

Voor de herfstserie van de meditatieve vieringen met het thema 'Mijn lied van verlangen' kiest iedere voorbereid(st)er een lievelingslied. Dat loopt uiteen van 'Ken je mij' van Trijntje Oosterhuis en 'Mijn land is jouw land' van Stef Bos tot 'Waar liefde woont' van Anneke Meiners naar Psalm 133 en 'Abba Vader'. De vieringen zijn naar het model van Taizé en na afloop is er ruimte voor ontmoeting.
Wekelijks op zondagavond t/m 2 december, 19.30 uur, Ichthuskerk
E rvanderkruktm@ziggo.nl
W kerkinzoetermeer.nl en pgzoetermeer.nl > Agenda
www.pwzn.nl > Kerkdiensten

Na afloop is er altijd gelegenheid om met een kop thee of koffie na te praten. Zo beleeft een kleine, maar hechte groep steeds weer een inspirerend moment. De vieringen staan open voor iedereen, nieuwe deelnemers zijn van harte welkom.

• Fien Meiresonne

7 OKTOBER
Kerk-schooldienst 'Kom erbij!'

DE OASE • Leerlingen van de Amaliaschool en iedereen die mee wil komen zijn deze zondagmorgen welkom in De Oase. Alles staat in het teken van het thema 'Vriendschap', net als het kinderboekenweekgeschenk: *Kom erbij!* We beginnen om 10.00 uur, Kerkenbos 8, er is opvang voor jonge kinderen en na afloop is er koffie, thee en limonade.

12 OKTOBER
Avond van Gebed 'vervolgde vrouwen'

'De dood heerst in dit land. Wij willen leven.' Met deze woorden vertrekt de Noord-Koreaanse Hea Woo en probeert met haar dochter So Young het 'veilige' China te bereiken. Ze moet vechten voor alles wat haar dierbaar is en in allerlei gedaanten komt Jezus steeds dichterbij. Gebedsavond voor vervolgde christenvrouwen met aandacht voor het boek *Kameraad Hea Woo* van Open Doors-schrijver Jan Vermeer.
20.00-22.00 uur, Oosterkerk
E p.j.van.daalen@casema.nl

13 OKTOBER
Kliederkerk 'Vriendschap'

DE OASE • 'Kliederkerk' is de vertaling van het Engelse 'Messy church'. Spelend ontdekken rondom een thema, letterlijk dwars door het kerkgebouw. Samen, alleen, jong, oud, iedereen is welkom. Deze keer: vriendenbandjes maken, met elkaar praten over wat een vriend een vriend maakt en een echte BFF-Quiz spelen. Om 17.00 uur is er een korte viering, met alle ruimte voor een eigen verwerking. We lezen een bijbelverhaal, zingen een lied en gaan dan samen aan tafel. Ook dat hoort erbij!
Vanaf 15.30 uur, Kerkenbos 8
E dsmckapteyn@gmail.com

28 OKTOBER
Herdenken bij de Watertoren

Van oudsher herdenken we in het najaar de mensen die ons ontvallen zijn. Op zondag 28 oktober doen we dat in een algemeen en persoonlijk gedenken. We noemen de namen van geliefden, bijzondere mensen die voor altijd mee reizen op onze levensweg. Iedereen wordt uitgenodigd hieraan deel te nemen, gelovig of minder of niet, dat maakt niet uit. Lichtjes worden aangestoken, er is een actueel kunstwerk van Ellen Vermeulen, gedichten worden gelezen, namen klinken in het openbaar.
15.00 uur, Watertoren Rokkeveen E daj.sonneveld@gmail.com

14 OKTOBER
Evensong in de Oude Kerk

OUDE KERK • Zondag 14 oktober is er in de Oude Kerk weer een Choral Evensong, een avondgebed in de Anglicaanse traditie. Het Projectkoor Oude Kerk o.l.v. cantor-organist Ronald de Jong zingt een Magnificat (Lofzang van Maria) en een Nunc dimittis (Lofzang van Simeon) van T.T. Noble, verder anthems van W. Byrd en E. Elgar en verschillende hymns. Lezingen, gebeden, gemeentezang en koorzang wisselen elkaar af in deze gezongen eredienst met voorganger ds. C.H. Westorp en organist Dirk Out uit Haarlem.
18.30 uur, Dorpsstraat 59
W oudekerkgemeente.nl/projectkoor

Alle activiteiten vindt u ook in de agenda en in het jaarprogramma *Gaandeweg* (brochure en digitaal) op kerkinzoetermeer.nl en op de geheel vernieuwde website pgzoetermeer.nl

DE OASE

- Rondom de bron**
3, 17 en 31 oktober, 19.00 uur
- Tienertent**
Elke vrijdagavond voor iedereen tussen de 10 en 20 jaar
- Oase-momentje**
26 oktober, 20.00-22.00 uur
E dsmckapteyn@gmail.com

OOSTERKERK

- Korte cursus Bijbellezen**
16 oktober, Oosterheemplein 320
E arjenvantrigt@solcon.nl
- Huwelijksconferentie**
Conferentiedag georganiseerd door Triple Cord in gebouw De Uitkijk van de Evangelische Gemeente Parousia met als thema: 'De geheime kracht van de band tussen man en vrouw'. Een dag met aanbidding, diverse sprekers, persoonlijk getuigenis, nazorg- en gebedsteam.
29 september W www.triplecord.nl

DE REGENBOOG

- Bijbellezen - Close reading**
10 oktober, 20.00 uur
€ 2; Nathaliegang 263
E daj.sonneveld@gmail.com
- Contextueel bijbellezen**
17 oktober, 20.00 uur

Levenskruispunten

- Vragen rond het levenseinde
4 oktober, 20.00 uur, De Kapelaan
- Vragen rond organdonatie
11 oktober, 20.00, De Regenboog
- 'De aarde bracht voort'**
Vier gesprekken over christelijk geloof en evolutie.
Start 15 oktober, 20.00 uur
kerkgebouw Het Kompas
Piet Heemplein 13
- Kleur bekennen: geloven op gezag?**
Geloofsgesprek over de bronnen van ons geloven.
Start 30 oktober, 20.00 uur
kerkgebouw De Lichtzijde
Broekwegzijde 196
Zie ook *Gaandeweg* p.12, 13 en 18

ADVENTSKERK

- Oosterhuis-theologie**
Serie van vijf avonden over zijn bundel *Alles voor allen*.
Start 1 oktober, naar keuze 15.00 of 20.00 uur, € 5 / gratis
- Trump, God en de waarheid**
Lezing door godsdienstwetenschapper en religiejournalist Robin de Wever en ruimte voor gesprek.
5 oktober, 20.00 uur, € 7,50 / € 5
- Grote denkers: levensfilosofie**
15 oktober, 15.00 of 20.00 uur
€ 5 / gratis, met syllabus
- Krant op tafel**
29 oktober, 15.00 uur, Julianalaan 3
E khvanklaveren@gmail.com
W pgzoetermeer.nl/gaandeweg

GENESARETHKERK

- Willibrord in Nederland**
3 oktober, 20.00 uur
- In gesprek met grootouders**
17 oktober, 10.00 uur
E wendy@stichtingpiezo.nl

NICOLAASKERK/DE KAPELAAN

- Bijbelgeloofsgesprek**
Als je samen met anderen een bijbelverhaal leest en bespreekt, klinkt je eigen leven hierin mee.
E geloofscentrum@hnpz.nl
W nicolaasparochiezoetermeer.nl
- 'God met ons'**
Serie van drie avonden over Rowan Williams boek *God met ons*.
31 oktober, 20.00 uur

MONDIAL MOVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen • Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

ZORG VERHUIZER
2013

ERKENDE VERHUIZERS

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy
DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

T/M DECEMBER

Expositie in De Oase

• Lucie van Meteren toont deze maand natuur-macrofoto's: contrast- en kleurrijk, zwoel en verfrissend werk. Nu met digitale techniek en altijd met nieuwe ideeën op zoek in de natuur. Haar foto's worden bij wedstrijden regelmatig beloond met prijzen. Een voorbeeld is de groenige foto zonder lijst van 3x2 meter geframed, die in Otterlo bij het Kröller-Müller Museum als uit-hangbord hangt. In het gastenboek kunt u reacties kwijt.

• Mary Lemmers heeft in de vitrines uitgesteld wat zij noemt 'herinneringen'. Sommige zijn al meer dan honderd jaar oud, andere zijn uit haar jeugd en wat meer recenter. Een schat aan voorwerpen waarbij je kunt wegdromen over vroeger, zoals de kaars-gevoede fietslamp, de Beiers aandoende pijp of die kanten handschoenen ...

Elke maandagmiddag en zondagochtend, De Oase, Kerkenbos 8.

• Evert de Graaf
Foto's: Els Alebregtse

'As it is in heaven': de nieuwe musical

INTERVIEW • Hij was meteen gegrepen toen hij de film 'As it is in heaven' zag. 'Wat een bijzonder verhaal! Daar zou ik graag een musical van willen maken samen met de protestantse gemeente Zoetermeer!' En dat is Dries Piening, docent muzikale vorming, muzikant en dirigent, gelukt: in oktober starten de repetities, in april zijn de uitvoeringen.

Kort vertelt Dries het verhaal: 'Een beroemde dirigent gaat terug naar zijn geboortedorp in het noorden van Zweden en wordt daar gevraagd het kerkkoor te leiden. Hij wil hen helpen om het beste uit zichzelf te halen. Dat ideaal schopt het leven van de koorleden – en ook het zijne – volkomen in de war!'

Heftige confrontaties

'Dit raakte me zo', zegt Dries. 'Die dirigent stimuleert zijn koorleden om hun eigen stem en adem te ontdekken en in zichzelf te geloven ... maar daardoor worden maskers weggerukt, en komen verborgen emoties en verlangens aan het licht.'

Dit leidt echter ook tot heftige confrontaties. In die zin is deze dirigent voor mij een soort gestalte van Jezus: openheid en liefde zijn gevaarlijk voor wie de macht in handen wil houden ...'

Het komt dichtbij

Dries vervolgt: 'En dat is zo mooi, want je eigen stem, je eigen adem ontdekken: dat gebeurt ook zodra je met een koor van gemeenteleden zo'n musical instudeert. We hebben dat ervaren toen we de afgelopen jaren samen werkten aan musicals als Maria, Ruth en Judas. Dat ging niemand in de koude kleren zitten ...'

*Heb het leven lief
als de stormwind gromt
en als de lente komt
En verberg je niet als de regen valt
en als de donder knalt
Zing het hoogste lied,
vlieg in vogelvlucht
door de blauwe lucht
Heb het leven lief en wees niet bang,
wees niet bang*

Meedoen

De audities voor de grote en kleine rollen zijn gehouden en de koor-repetities beginnen op vrijdag 5 oktober. Wie mee wil doen is welkom: jonge, oude, geschoolde en ongeschoolde stemmen.

Vrijdagavond, 19.30-21.30 uur
W www.demusicalzoetermeer.nl/asitisinheaven/meedoen/aanmelden
Première: 11 april 2019
uitvoering: 12 en 13 april 2019
Ichthuskerk, Parkdreef 258

• Mieke Brak

AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Stichting Concerten
Oude Kerk Zoetermeer

Lunchpauzeconcerten
Elke woensdag 12.45-13.15 uur

- 26 sept Lisa Franken – cello en piano
  - 3 okt Matthew Baker – tenor en Johann Merkel – piano
  - 10 okt Theodoro Tsovanakis – piano
  - 17 okt Colet Nierop – harp
  - 24 okt Lautenwerk: Guilio Quirici – luit en Isabel Favilla – blokfluit
  - 31 okt Ronald de Jong – orgel
- Toegang gratis; deurcollecte
W www.concertenzoetermeer.nl

29 SEPTEMBER
Open Podium in Oosterkerk

Op zaterdag 29 september is er een gratis open podium in en om de Oosterkerk. Verschillende ensembles maken hun opwachting. Er zijn optredens van de jonge pianiste Berthilde Mulder uit de talentenklas van het CKC, het E-Saxofoonorkest o.l.v. Eloy Wigman, een barokduo op fluit met werken van Mozart en Jacob van Eyk, gevolgd door gezongen aria's van Verdi en Mozart door operatenor Walther Deubel en tot slot het Zoetermeers mannenkoor dat gereed staat voor een concours in oktober.
12.45-16.30 uur W podium320.nl

P	O	D
I	U	M
3	2	0

Mannen gezocht voor Wereldmuziek

Op 16 november geeft het Christelijk Mannenensemble Zoetermeer (CMZ) een Wereldmuziek-concert met liederen uit acht verschillende talen, waaronder een Russisch gebed, een Zuid-Afrikaanse psalm en de bekende Cantique de Jean Racine van Fauré. Hiervoor zoekt het koor de steun van acht projectleden, die tussen 24 september en 14 november minimaal zes keer aanwezig zijn op de repetitie woensdagavond van 20.00-22.00 uur, in de Oosterkerk. Enige koorervaring is nodig; deelnamekosten € 30.
E bvdheide@ziggo.nl
W www.christelijk-mannenensemble-zoetermeer.nl

Projectleden welkom bij Sprinter Singers

Deze maand zijn The Sprinter Singers gestart met het kerstproject dat in het teken staat van het 40-jarig bestaan: twee concerten in het CKC op 15 december. Swingende Engelstalige gospels afgewisseld met fraaie ballads, ondersteund door een orkest met achttien muzikanten. Projectleden vanaf 16 jaar zijn van harte welkom om in te stromen.
Repetitie op woensdagavond 20.00-22.00 uur, theaterzaal CKC
W thesprintersingers.nl

29 SEPTEMBER

Bachwerken op orgel

OUDE KERK • Op het monumentale Lohman-orgel uit 1838 geeft Ronald de Jong een fraai samengesteld Bachwerken-concert. Als een van de grootste muzikale genieën ooit heeft J.S. Bach (1685-1750) heel veel muziek voor orgel geschreven. Zelf was hij ook een uitmuntend organist, vermaard om zijn techniek en improvisatiekunst. De Jong speelt onder meer de monumentale Fantasie en fuga in g-klein en het Preludium en fuga in c-klein, de lieflijke koraalbewerking 'Schmücke dich, o liebe Seele' en kortere werken uit 'Das Wohltemperierte Klavier'.
20.00 uur, Oude Kerk; vanaf 19.30 uur koffie/thee en toelichting vooraf
t/m 17 jaar: gratis; 18 t/m 64 jaar: € 10; vanaf 65 jaar: € 7; korting voor SCOKZ-donateurs, mede mogelijk door Floravontuur Promotie Zoetermeer

29 SEPTEMBER

Vier handen, vier voeten

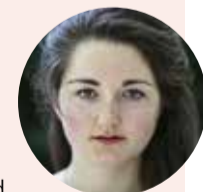

SCHIEBROEK • Dubbelconcert door Dirk Jan Versluis en Iddo van der Giesen, samen en apart op twee orgels in de Goede Herderkerk van Rotterdam Schiebroek. Werken van Bach, Handel, Debussy, Guilmant en Rachmaninoff. Live video vanaf de speeltafel.
15.00 uur, Kastanjeplein 28, 3053 CD Rotterdam; toegang gratis, deurcollecte W www.iddovandergiessen.nl

3 OKTOBER

Regenboogconcert: piano- en vioolduo

Kom genieten van een prachtige avond met het uitmuntende jonge duo Elise Besemer (1994) op viool en Laurens de Man (1993) op piano. Werken van Mozart, Beethoven (dé Kreutzer-sonate), Schubert en Dvořák. Elise is actief in diverse kamermuziekensembles. Laurens is een veelzijdig musicus, actief als pianist en organist, zowel solistisch als in kamermuziekverband.
3 oktober, 20.15 uur, De Regenboog; € 15, tot 25 jaar € 5
W www.regenboogmuziek.nl

KERK MUZIEK

Handvat voor een muzikaal gesprek

THEMA

In de vorige editie van *Kerk in Zoetermeer* is opgeroepen om met elkaar na te denken over de toekomst van de kerkmuziek. Om handvatten te geven voor het gesprek hierover wil ik u een tweetal vragen stellen.

Allereerst de vraag: *Vindt u het belangrijk om actief deel te nemen aan de lofzang?* Als uw antwoord 'nee' is, kunt u binnen de kerkdienst volstaan met een koor of cantorij die voor u de lofzang gaande houdt. Wellicht vindt u het in dat geval niet erg dat de lofzang via audio- of video-opnamen in de kerkdienst tot klinken wordt gebracht. Als uw antwoord 'ja' luidt, is de volgende vraag: *Staat u open voor alternatieve vormen van samenzangbegeleiding?*

Voorzanger

Bij de Reformatie werd het orgel als begeleidingsinstrument afgeschaft. Tijdens de Dordtse Synode 400 jaar geleden werd het orgelspel verboden omdat dit in strijd met de Schrift zou zijn. Voorzangers leidden de samenzang. Ook nu kunnen we weer kiezen voor deze variant waarbij één gemeentelid het voortouw neemt, start met het zingen van de eerste regel, waarna de gemeente bij de tweede regel invalt. Ook andere vormen zijn mogelijk. In Afrika wordt geregeld alleen gebruikgemaakt van een of meer percussie-instrumenten om de samenzang te begeleiden. In Latijns-Amerika komt het voor dat de samenzang op gitaar wordt begeleid.

Soort karaoke

Een veel passievere vorm is de instrumentale begeleiding als een soort karaoke in de geprojecteerde orde van dienst te verwerken. Hierbij is het grote nadeel dat er nooit ingespeeld kan worden op wat er in een kerkdienst gebeurt. Ook zullen van alle te zingen liederen (en alle coupletten) opnamen beschikbaar moeten komen. Deze opnamen moeten in de presentatie worden verwerkt, waarbij de dia's synchroon met de muziek moeten wisselen. Een hele klus voor de vrijwilligers die wekelijks de presentatie in elkaar moeten zetten.
Ik wens u goede gesprekken hierover toe!

• Arie Vooijs

